

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

XXXIV. De Humilitate. In quo consistat. De cognitione sui. Veri humilis
characterismus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

sapit, qui scit multa; sed qui sapit, quod facit ad rem. Ea primum discenda, quæ pertinent ad salutem: cætera quò minus legas non deterreo, dummodò quicquid legeris ad mores referas. Cave autem, ne lectio multorum librorum habeat aliquid vagum & instabile. Certis ingeniis immorari oportet & innutriri, si velis aliquid trahere, quod in animo fidelitèr sedeat. Lectio varia delectat, certa prodest.

3. Danda est aliquando remissio animi, & assiduo labori quietis intermiscenda: non enim durable est, quod caret alternâ requie. Legum conditores dies aliquot instituerunt, quibus ad hilaritatem publicè homines cogentur, viresque reciperent paululum resoluti & remissi. Animi verò relaxationem plurimæ actiones con-stituunt. Inambulatio, scilicet, in loco amœno, & aperto, ut coelo libero attollat se mens, & membra vegetentur: suburbana ac rusticana secessio, procul ab urbium nidore & tumultu: aucupium & venatio, quæ statum tuum non dedeant; & piscatio, quæ innocentior est: læta studia & mitiora, muscusque concentus, & ludus aliquis honestus: joci demum innoxii, & urbanitates, à quibus absit omnis injuria & indecentia. Sunt quidam nimium severi, olores hominum, suisque tenebris incubantes, à quibus hilaris sermo nunquam potest extorqueri. Alii joci semper dediti, rebus seriis nunquam se applicant, nunquam se populo subducunt. Miscenda autem ista & alternanda sunt: nam solitudo desiderium hominum faciet, frequentia tui, tædium eritque altera alterius remedium. Odium item laboris sanabit remissio, tædium remissionis, labor. Sunt & nonnulli, qui vires suas dispensare nescientes, immoderatum in se imperium exercent. Modus illis deest. Nec intermittere studia sciunt, nec repetere. Cùm se ad laborem concitant, junguntur dies noctibus; nec desinunt; nisi deficient. Rursus cùm se in lusum dimitunt, se ita resolvunt, ut ad priorem consuetudinem vix retrahi possint. Sic igitur dandum animo intervallum, ut remittatur, non resolvatur. Ad hoc necessaria est Eutrapelia, quæ certos fines præscribat, quos prætergredi nefas sit. Optima quæque mala sunt, cùm quis modum excedit.

C A P U T XXXIV.

De Humilitate. In quo consistat. De cognitione sui. Veri humilis characterismus.

1. **A** Christo venit humilitas. Ipse eam verbo promulgavit, docuit Exemplo. Hæc, post virtutes Theologicas & intellectuales, inter cæteras primatum habet: remouet enim superbiam, quæ est origo omnium malorum. Hæc nos amabiles Deo reddit; quia cum humilibus sermocinatio ejus. Sine hac, quæ virtutum fundamentum est, quicquid in spiritali edificio superextruitur, nec solidum erit nec stabile. Quamvis autem ipso nomine quidpiam vile & exiguum præ se ferre videatur; virtus tamen magnorum est, quoniam est virtus perfectorum, animumque erigit ad altiora. Illustria ag-greditur sine tumoris periculo, ardua sine metu difficultatis; excessa, strenua, magnanima, eodem semper tenore subsistens. Non consistit humilis, ut vulgus putat, in mera sui despicientiâ & abiectione; sed in ea moderata gloriæ & honoris appetitione, quæ & excessum devitet, & à defectu recedat. Appetit humilis glori- am, tanquam stipendium virtutis, animo directè in actionem intento; non propter ostenta- tionem, sed ob solam virtutem, & quantum ipsa deposcit. Illegitimus est omnis honor, quem virtus non parit. Quia verò humilis, quæ pollet mentis perspicaciâ, æquus sui aestimator est, omnem propè honorem meritò versatur: tum, quia novit, quàm sit exiguum, quod ipse de suo confert ad opera virtutis: tum quia timet, ne ex debiti honoris appetitu ad indebitum cap- tandum prolabatur. Tutius est aspernari hono- rem, quem qui recusat, amplificat; qui spernit, auget.

2. Ideò humilis non es; quia te ipsum non cognoscis. Nulla est regio tam remota, de qua faciliùs credas falsa narranti. Quid est homo? Imbecille corpus & fragile, suapte naturâ inerme, alienæ opis indigenus, & ad omnem tempo- rum contumeliam projectum. Massa luti, scæ- dum animal, ad omnia mala proclive, adeò per- versò, & depravato sensu, ut terrena cœlestibus, caduca æternis præferat. *Universa vanitas, omnis homo vivens.* Nulli animali vita fragilior, nulli rabies acrior, nulli confusior pavor, nulli major libido. Undè igitur tibi superbia, miserabilis creatura, & omnium infelicissima? Attende

F

misc-

miseriam tuam, considera probra & dedecora tua, si qua in te superest rationis scintilla. Tunc perfectè humilis eris, cum te ipsum nosse didiceris.

3. Verus humilis se prorsus despicit; neque humilis, sed vilis vult reputari: honorem sibi debitum in Deum refert, & in omnibus de se diffidit: gaudet contemptu sui, hoc solo superbus, quod laudes spernit. Se ipsum considerat juxta ea, quæ ex se habet; alios verò secundum ea, quæ habent ex Deo; & sic aliis se conferens, se omnibus deteriore arbitrat: hoc est enim ingenium humilitatis, propria mala aliorum bonis comparare; ex quo vel quilibet perfectissimus potest sine mendacio se cæteris imperfectiorem exillimare. Adhæc verus humilis omni obedientiâ se subdit majori, propria desideria non perficit, defectus suos libenter detegit, omnem injuriam patienter sustinet, abjectiora quæque cum gaudio amplectitur, omnem fugit singularitatem, abstinet à multiloquio, latere desiderat & nesciri; infra se omnia ponit; se infra omnia, seque totum intra nihilum claudit. Verecundus est & circumspicit: non loquitur, nisi cogat necessitas. idque modestè & sine risu, flere potius optans quàm ridere. Cordis humilitatem corpore ostendit, defixis in terram oculis, gravi & modesto incessu, cernuo vultu, ad instar rei, qui jam debeat tremendo Dei judicio presentari. Conscius flagitiorum quæ commisit, incertusque de gratia, & dubius de salute, non audet oculos in cælum attollere; sed cum Publicano à longè stans, ferventi oratione peccatorum veniam deprecatur. Omnia denique opera sua veretur, omnia terræ bona despicit, omnem calcatur mundi pompam: totum enim mundum nihil putat, qui se credit nihil esse.

C A P U T XXXV.

*De statu perfectorum. Imago viri perfecti.
Finis vitæ perfectæ, unio cum Deo.*

1. Perfectus ille dicitur, cui nihil deest. Quid autem potest illi deesse, qui purgatus à peccatis, emundatus à vitiis, ac virtutibus ornatus, Deo suo intimè adhæret, & unus cum eo efficitur spiritus in æternum? Hic est apex Christianæ perfectionis: hic finis ultimus, ad quem tendere debes. Cum enim quælibet res tunc perfectæ censeatur, cum fini suo copulatur,

finis autem tuus Deus sit; tunc demum te perfici necesse est, cum perfectè Deo adhærens ad eum redis, à quo existi. Perfectus autem sine speciali Dei auxilio nemo est. Et quia pauci inter mortales ad singularem Dei illaplum recipiendum mentis apicem disponunt; ideo paucorum perfectio est. Paucos singula secula protulerunt.

2. Virum perfectum illum esse dices, quem videris interritum periculis, intactum cupiditatibus, inter adversa felicem, in ignominia beatum, in mediis tempestatibus placidum, quicquid cæteri timent optantque ridentem, omnia tanquam minora transeuntem, nullo bono nisi suo nitentem, semper liberum, sibi semper constantem, sui semper similem, erectum, excelsum, vacuum sui, & plenum Deo: cui bona sua nulla vis excutit, qui mala in bonum vertit, qui nulla re frustratur, nullo lædatur casu: qui pretia rebus non ex opinione, sed ex natura imponit: qui super omnia eminens, toti mundo se infert, & in omnes ejus actus contemplationem suam extendit, semper tranquillus & inconcusus: qui majore sui parte illic perpetuò commoratur, unde descendit. Sicut radii solis, quamvis terram contingant, illic tamen sunt, unde mittuntur; sic vir perfectus nobiscum quidem conversatur, sed optimâ sui parte abest, & fini suo semper adhæret. Talis est animus ejus, qualis mundi status supra lunam: semper illic serenum est. Rerum defectus ignorat, varium animum nescit, omnia sæcula illa serviunt, æqualiter tanquam sol universa perlustrat, atque omni multiplicitate rejectâ in simplicissima unitate quiescit. Nihil optat, nihil quaerit extra se, non habens necesse longius arcessere felicitatem, quam corde inclusam gerit. Soli Deo operatur, soli Deo vivit, semper abire paratus. Hanc amissim adhibe vitæ tuæ: & intelliges, quàm procul ab sis à perfectione.

3. Res ista major altiorque est, quàm ut possis ad eam pertingere, nisi ille te sursum trahat, qui dixit: *Sine me nihil potestis facere.* Sed & prævia dispositiones necessariæ sunt. Finis vitæ perfectæ, intima cum Deo unio est: & quia ille habitat lucem inaccessibilem, ad eum nunquam accedes, nisi tenebras creaturarum à te expellas. Non potest homo divinæ consors naturæ fieri, nisi se ipsum, & omnia creata, mente & affectu transcendat. Omnis vel minima cuiquam rei adhesio echeneidi, exiguo pisciculo, similis est; qui si navim mordeat, eam sistit & detinet in medio cursu. Non aliter plerisque